

GAZETA ŁÓDZKA

Wychodzi codziennie po południu, oprócz niedziel i świąt uroczystych.

W soboty z dodatkami ilustrowanymi dla prenumeratorów. :: Egzemplarz pojedynczy 3 kop. :: Ogłoszenia „Gazeta” drukuje tylko w języku polskim

Redakcja ulica Widzewska nr. 106a (Telefonu Nr. 20-22). Administracja Przejazd nr. 1 (Telefon 20-30). Rękopisów drobnych redakcja nie zwraca. Nr. skrzynki pocztowej 570. Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów w sprawach redakcyjnych od 9 do 1 w redakcji—Widzewska 106a. i od 7 do 8 w administracji—Przejazd 1.

Filje kantoru: Zgierz, Aleksander Lach, kiosk kolportacyjny. :: Zduńska Wola, Księgarnia Welenowskiego :: Pabjanice, Biuro Dzienników, A. Wadzyńskiego. Zamkowa 23. Aleksandrów, Wł. Skoneczko.

Prenumerata w Łodzi

Rocznie 6 rb., półrocznie 3 rb., kwartalnie 1 rb 50 kop., miesięcznie 50 kop.
Za odosłanie do domu 10 kop. miesięcznie.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie 7 rb. 20 kop., półrocznie rb. 3 kop. 60 kwartalnie rb. 1 kop. 80, miesięcznie 60 kop.
Zagranicą miesięcznie rb. 1.

Ogłoszenia: Nadesłane na 1 stronie 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, wśród tekstu 60 kop., reklamy po tekście 15 kcp., nekrologja 15 kop., Ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Zamiejszcowa po 12 kop. za wiersz nonparelowy. Ogłoszenia małe 1 i pół kop. za wyraz. Każde ogłoszenie najmałe 10 wyrazów.

Orkiestra Warszawskiej Straży Ogniowej, pod dyr. A. SIELSKIEGO otwiera d. 7 czerwca (sobota) w **Parku Miejskim** przy ul. Dzielnej 1052

sezon koncertowy **WIELKIM KONCERTEM** d. wóch orkiestr: dętej i mandolinistów.

przez. połowę dochodu na rzecz Pogotowia Ratunkowego m. Łodzi.

Cabaret „Ermitage”
ul. Dzielna № 18.

20 nowych debiutów

Dziś i codziennie Rendez-vous słomianych wdowców

ZORJNA—znakom. rosyjska śpiewaczka. || **Armando Marioni** || **M-Ile Nelli**
Włoski Tenor operowy. || Tancerka internacjonalna

CHÓR CYGAŃSKI || **Sabina Orska** || **Janicka**—pol. || **Lusina**—pol.
pol. subretka || śpiew. koncert. || rus. kupiecist.

Program składa się z 20 numerów. Początek o godz. 12-iej.

Śniadania	Poleca Pierwsza Łódzka Restauracja Jarska Łódź „VEGETA” Zielona № 3	i kolacje
obiady	Obiady z 5-ciu dań 60 kopiejek " " 3-ch " 45 "	jarskie

1047-3-1

Przechowywanie mebli
w składach własnych z udzielaniem pożyczek
OPAKOWANIA I PRZEPROWADZKI.

ŁÓDŹ: Piotrkowska № 69 tel. 28-90. || WARSZAWA: Marszałkowska 104 tel. 88-66.

doskonałe PAPIEROSY „LUX”
TWA LAFERME.
10 szt. 6 kop. 25 szt. 5 kop.

Ocena naukowa bojkotu.

Otrzymaliśmy od d-ra Romana Rybarskiego, docenta uniwersytetu Jagiellońskiego, list zawiadomieniem, że podjął się on naukowego opracowania sprawy bojkotu ekonomicznego żydów w Królestwie Polskim. W tym celu dr. Rybarski ogłosił ankietę, którą poniżej zamieszczamy wraz z objaśnieniem celu i sposobu wypełniania kwestjonariusza. Młody nasz uczonek zamierza zgromadzić jak najobfitszą ilość faktów, wyświetlających istotę i rozmiary ruchu bojkotowego w kraju, opracować ten materiał statystycznie i poddać rozbirowi krytycznemu — ze stanowiska współczesnej nauki ekonomiczno-politycznej i narodowej—całokształt objawów ruchu bojkotowego.

Dr. R. zwraca się przeto do wszystkich, którzy mają bezpośrednią styczność z zainteresowanym otoczeniem i szersze pole obserwacji i doświadczeń, z prośbą o życze-

liwą pomoc, mianowicie o przyjęcie udziału w ankiecie, o wypełnienie kwestjonariusza i uzupełnienie odpowiedzi wszelkimi informacjami, jak najściślejszemi, dotyczącymi przedmiotu ruchu bojkotowego.

Na powyższą odezwę żywym echem odezwać się winni wszyscy ci, którym sprawa naszego życia gospodarczego i narodowego leży na sercu, a więc nie tylko chrześcijanie, lecz i ci żydzi, którzy rozporządzają faktycznym materiałem, mogącym przyczynić się do naukowego, a zatem bezstronnego wyświetlenia panujących obecnie stosunków—w sferze ekonomicznej, — i wpłynąć na to, by dr. R. znalazł się w posiadaniu zupełnie pewnego, różnorodnego i wszechstronnego materiału dla badania istoty ruchu, scharakteryzowania go, określenia wytycznych i wskazania oczekiwanych następstw, z naukowego punktu widzenia.

Zwrócić tu należy uwagę głównie na historyczną wartość dzieła, przygotowywanego przez dr. Rybarskiego, jako poważnego przyczynku do nowoczesnych dzieł o ruchu naszego i historii żydów w Polsce.

Wiadomości i informacje, jakie otrzyma dr. Rybarski z Łodzi, będą miały szczególną wagę.

Łódź znajduje się, pod wzglę-

dem narodowościowym, w zgoła innych warunkach, niż Warszawa i miasta prowincjonalne. Element niemiecki odgrywa tu wybitną rolę klina między ludnością polską a żydowską.

Pierwszorzędne znaczenie posiada klasa robotnicza, słabo różniczkująca się pod wpływem hasel narodowościowych, wysuwająca zawsze względy ekonomiczne na czoło swych interesów, pęglądów i dążeń.

Po za sferą robotniczą element polski w społeczeństwie jest ekonomicznie bardzo słaby, a wogóle nieliczny, sam uzależniony od wielorakich względów materialnych w dziedzinie stosunków gospodarczych, nie panuje bowiem ani nad źródłami pokrywania własnych potrzeb wytwórczości, ani nad terenem zbytu.

W takich warunkach Łódź nie mogła się okazać polem podatnym do rozwinięcia akcji bojkotowej, skierowanej przez polaków przeciwko żydom. Natomiast wytworzyły się tu dość sprzyjające warunki dla akcji odwetowej. Samoobrona żydów trafiła na grunt łatwy do ufortyfikowania dotychczasowych placówek i ostrzeliwania nieprzyjacielskich pozycji. W położeniu szachu sytuacja trwa w dalszym ciągu od szeregu miesięcy. Wszystko to, zobrazowane faktami, przedstawia nadzwyczaj zajmujący materiał dla studjów.

Zwracamy się przeto do naszych czytelników, chrześcijan i żydów, przede wszystkim zaś do robotników, z prośbą, by w celu zaopatrzenia d-ra Rybarskiego w informacje jak najobfitsze, nadsyłali do redakcji „Gazety Łódzkiej” wiadomości i komunikowali nam fakty o ruchu bojkotowym.

Szczególnie zaś prosimy o dane statystyczne istniejące w Łodzi i okolicach spółki, sklepy spółdzielcze i inne kooperatywy, związki i organizacje, które zajęły jakiegokolwiek stanowisko wobec bojkotu i kontr-

bojkotu lub odczuły—dodatnie czy ujemne—skutki tych ruchów gospodarczo-narodowych, a rezultaty mogą poprzeć liczbami.

Na życzenie możemy dostarczyć zainteresowanym oddzielnych blankietów ankietowych, dla wypełnienia i przesłania d-rowsi Rybarskiemu, wprost lub za naszym pośrednictwem.

Redakcja.

Kwestjonariusz w sprawie ruchu bojkotowego w Królestwie Polskim.

Objaśnienie celu i sposobu wypełniania kwestjonariusza.

Celem kwestjonariusza jest zebranie faktów, dotyczących bojkotu ekonomicznego żydów w Królestwie Polskim. Oświetlenie gruntowne tej ważnej sprawy jest możliwem tylko przy współdziałaniu wszystkich, którzy są w stanie dostarczyć szczegółowych informacji z środowiska, w którym żyją (wsi, parafji, miasteczka, powiatu), i do nich też o życzliwą pomoc zwraca się niżej podpisany, który podjął się naukowego opracowania tego przedmiotu. Przy wypełnianiu kwestjonariusza należy uwzględnić następujące uwagi.

Potrzebne są wszelkie informacje, choćby opisywany teren był bardzo szczupły, np. mała wioska. Chodzi przede wszystkim o zebranie faktów, podanych zwięźle i treściwie, mniejsze już znaczenie mają osobiste poglądy na ruch bojkotowy. Należy dać odpowiedź na każde pytanie, choćby dotyczące przejawy zupełnie nie wystąpiły w badanej miejscowości (wtedy należy zaznaczyć wyraźnie ich brak, a nie pomijać milczeniem pytania). Potrzebna jest odpowiedź nawet wtedy, gdyby gdzieś nie przejawiał się wogóle ruch bojkotowy. Gdyby nie można było zeświadczyć informacji dokładnych, to należy podać przybliżone, z zaznaczeniem, że one nie są w zupełności ścisłe. Pożądanem jest poruszenie jeszcze innych spraw, związanych z bojkotem, których nie wyczerpują poniższe pytania. Wogóle przydatnem jest wszelkie obszerniejsze wyjaśnienie sprawy, i oczywiście można nie krępować się miejscem, które przypada na poszczególne odpowiedzi na niniejszym arkuszu.

By umożliwić ewentualne zaoferowanie dalszych informacji, uprasza się o podanie na-

zwiska i adresu, oczywiście pod gwarancją, że nazwiska informujących pozostaną w tajemnicy i nigdy i nigdzie wymienione nie będą.

Kwestionariusz niniejszy ma przedstawić stan rzeczy po koniec września 1913 roku; odpowiedzi winny być wysłane najpóźniej do 1 listopada 1913, pod adresem: Seminarjum ekonomiczno-statystyczne Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, ewentualnie pod adresem jednej z tych redakcji, które podjęły się zebrania dotyczących odpowiedzi.

Dr Roman Rybarski
Docent Univ. Jagiellońskiego.

Dyrekcja Seminarjum ekonomiczno-statystycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego poleca usilnie niniejszy kwestionariusz uwadze tych wszystkich, którym należy na naukowym wyświetleńiu objętej nim sprawy, tak doniosłej dla naszego życia gospodarczego.

Dr Włodzimierz Czerkawski
Profesor Univ. Jagiellońskiego.

Pytania

1. Imię, nazwisko, zawód i adres wypełniającego kwestionariusza:

2. Nazwa miejscowości lub szeregu miejscowości, będących przedmiotem opisu, z oznaczeniem powiatu i gubernji:

3. Kiedy i pod wpływem jakich zdarzeń sprawa bojkotu żydów została podniesioną; jak odnosi się do niej poszczególne warstwy społeczne?

4. Jak odnosi się do bojkotu miejscowa ludność niepoliska (Niemcy, Litwini, Rosjanie i t. d.)?

5. Jak przedstawiają się stosunki kredytowe ze względu na udział ludności polskiej i żydowskiej (stan rzeczy w Towarzystwach Kredytowych Miejskich, Wzajemnego Kredytu, Pożyczkowo Oszczędnościowych i t. d.). Jakie są przejawy ruchu bojkotowego na tym terenie?

6. O ile bojkot odbił się na kredycie prywatnym, ewentualnie o ile wpłynął na ograniczenie lichwy?

7. Czy bojkot wpłynął na wycofanie pieniędzy polskich z hipotek żydowskich, lub naodwrot; jeśli ruch w tym kierunku istnieje, jakie przybrał rozmiary?

8. O ile bojkot wpłynął na stosunki w handlu zbożem i innymi produktami rolniczymi? O ile przejawiał się w usuwaniu żydowskiego pośrednictwa w dostarczaniu towarów rolniczych.

9. O ile bojkot wpłynął na rozwój sklepikarstwa i w jakich gałęziach? Ile w ostatnich czasach powstało i upadło sklepów chrześcijańskich i żydowskich, o ile te zmiany zasady w związku z ruchem bojkotowym? Jakiego rodzaju są powstające sklepy (prywatne czy spółkowe)?

10. O ile ruch bojkotowy przejawiał się w zakładaniu hurtowni i na jakich zasadach?

11. O ile bojkot wystąpił w dziedzinie przemysłu i rzemiosła? Czy wywołał powstania względnie upadek jakichś przedsiębiorstw przemysłowych?

12. O ile bojkot wywołał wydalanie robotników polskich z fabryk i warsztatów żydowskich (i naodwrot) i w jakich rozmiarach?

13. Czy odbywa się wysiedlanie żydów z gruntów włościańskich i jakie ono przybrało rozmiary (ilość rodzin i osób wysiedlonych)?

14. Czy bojkot wpłynął na ruch ludności żydowskiej, czy wywołał jej emigrację, jeśli tak, w jakich rozmiarach?

15. Jaką reakcję wywołuje bojkot wśród samych żydów, jakie środki samoobrony względnie represji względem polskiego społeczeństwa i o ile one odnieść skutek?

16. Czy bojkot nie przejawiał się w formie jakichś ekscesów, zaburzeń i t. d.)

17. Inne kwestje, dotyczące bojkotu, nieporuszone poprzednio.

Informacje.

Wystawa kijowska.

Z Kijowa donoszą nam: Ministerjum spraw wewnętrznych pozwoliło przebywać w Kijowie podczas wystawy żydom ekspozycjom, a mianowicie w ten sposób, że każdego ekspozycjonista żyda może przedstawiać jedna osoba tego wyznania.

Z za kordonu.

Tajemnicze zabójstwo dyrektora fabryki.

Do dyrektora fabryki samochodowej Chonara i Walckera w Paryżu zgłosił się jakiś mężczyzna i wyraził życzenie kupienia samochodu.

Gdy dyrektor wyjechał z nim poza

miasto by samochód wypróbować, nieznajomy wyciągnął nagle rewolwer i położył dyrektora trupem na miejscu, poczem zbiegł na tym samym samochodzie.

Peszukiwania mordercy okazały się o tyle bezskuteczne, że dowiedziano się jedynie o jego nazwisku.

Z Cesarstwa.

Jak kto mówi.

Braterskie echo wojny.

Grek. Bułgarzy? Łupieżcy, łotry.

Serb. Bułgarzy? Sprzedawczy, oszuści!

Bułgar. Serbowie? Zwierzęta a nie ludzie. Turcy — aniołowie w porównaniu z nimi.

Macedończyk. Grecy, Bułgarzy, Serbowie, łotry rozbójnicy, zwierzęta.

Czarnogórczyk. Wszyscy łotry!

Takie zdanie przytacza „Grażdanin”.

Pierwsze wystąpienie kobiety adwokata

W Moskwie w jednym z sądów pokoju, ogólną sensacją wywołało zjawienie się kobiety adwokata, p. Kanowicer, która wystąpiła w sprawie ksiąg Bariatiuskich. Sędzia pokoju dopuścił p. Kanowicer do sprawy; nie wygłosiła ona jednak mowy z powodu odłożenia sprawy.

Jeszcze jedna ofiara awiacji.

W Petersburgu upadł w czasie lotu lotnik wojskowy Batabuszką i zabił się na miejscu.

Dramat rodzinny.

W Oranienbaumie 30-letni podporucznik 147 samarskiego pułku piechoty Anekajtis zastrzelił najpierw żonę, a następnie sam, wystrzelał z rewolweru, odebrał sobie życie.

Zabójstwo i samobójstwo spowodowane zostały zazdrością.

Żona Anekajtisa miała zaledwie 18 lat i odznaczała się wielką urodą.

Samobójstwo ucznia.

Po egzaminach powiesił się w lesie 17-letni uczeń szkoły realnej w Ekaterynostawiu.

Zamachy samobójcze.

Usiłowała otrudzić się kończąca gimnazjum w Teodozji uczennica, którą pozostawiono w klasie na drugi rok.

Wysłanie 200 uczniów.

Na mocy rozporządzenia policmajstra kijowskiego, wysłano z miasta 200 żydów, uczniów zamkniętego gimnazjum prywatnego Natanson; wysiedlono również rodziców uczniów, zamieszkałych w Kijowie.

Kradzież prochu.

Z wagonu bagażowego w Ekaterynostawiu, w którym przesyłano proch i broń, skradziono, w zagadkowych okolicznościach, 17 pudów prochu.

Z Królestwa.

Tramwaje.

Zaprowadzenie w Kaliszu komunikacji za pomocą tramwai wchodzi na drogę, prowadzącą do urzeczywistnienia tego projektu.

W tych dniach miejscowi obywatele wraz z Towarzystwem gazowni podali stosowny projekt, motywując potrzebę budowy tramwai oraz zasilanie fabryk elektrycznych.

Aresztowanie szpiegów.

W Częstochowie — jak donosi korespondent „Gazety Petersburskiej” — aresztowano dwóch poddanych rumuńskich — monterów szpitala miejscowego Lancza i Borodka pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Niemiec.

Aresztowanie handlarza żywym towarem.

W Granicy aresztowano niejakiego Finkielsteina, który usiłował przewieźć za granicę cztery młode dziewczyny.

Z Warszawy.

Zajęcie w kościele.

W niedzielę po południu w kościele św. Piotra i Pawła na Koszykach w Warszawie rozegrała się ponura scena.

Na zapowiedziany tam ślub Łukasza Dominiaka zamieszkałego w Kole, przybyło kilkadziesiąt osób.

Gdy państwo młodzi wchodziło do kościoła, z tłumu pobiegła ku nim jakaś starsza, lat około 45 letnia kobieta, która wydobyszy z kieszeni sukni małą flaszeczkę,

oblała zawartością ową Dominiaka. Był to jak stwierdzono ług.

Na krzyk boleśnie poparzonego, znajdujący się w kościele weselnicy, rzucili się na nią i pięściami zaczęli wymierzać sprawiedliwość.

Nieszczęśliwą wywleczono przemocą do przedsionka kościoła, bite i kopano niemiłosiernie.

Ledwo zdołała sprowadzona policja wyrwać ją z rąk rozwścieczonego tłumu.

Po przyprowadzeniu sprawczyńi zamachu i ofary samosądu do okrętu, okazało się, że jest to mieszkanka Koła Małgorzata Wiernowska (Tylna Obozowa nr. 191), z którą Dominiak utrzymywał zażyte stosunki.

Zznała ona, że na wieść o ślubie Dominiaka, p. pełniła zbrodnię w przystępie zazdrości.

Przerwany tem zajęciem ślub po uspokojeniu wzburzonego tłumu i opatrzeniu panna młodego, odbył się bez przeszkód.

Tylko urota weselna miała nastrój mniej wesóły, niż się spodziewali uczestnicy...

Zgon artysty malarza.

W Warszawie zmarł wczoraj ś. p. Jan Owidzki, artysta-malarz, przeżywszy lat 60. Z główniejszych jego obrazów, ogólnie znanych, przypomnieć należy: „Wypłatę robotniczy”, „Przerwany pojedynek”, „Echo”, „Votum” i inne.

Łóżko Poniatowskiego.

Na poddaszu magazynu pałaców Łazienkowskich znajduje się łóżko księcia Józefa Poniatowskiego koloru białego obijane na zewnątrz niebieską materją jedwabną. Ozdoby jedwabne są poważnie zniszczone.

Na poddaszu tem gromadzone są najczęściej przedmioty przeznaczone na sprzedaż.

Są tam skrzynie z okuciami, mogące zainteresować ślusarzy i kilka innych przedmiotów.

Sprzedaż odbywa się zwykle przez licytację nie ogłaszaną. Szkoda byłoby, gdyby to łóżko dostało się w ręce niepowołane.

Jeżeli rzeczywiście to łóżko jest do zbycia, to powinno znaleźć pomieszczenie w przyszłym muzeum miejskim.

Repertuar Teatru Polskiego w Warszawie.

W środę, dnia 4 czerwca „Nowe Ateny”.

W czwartek, dnia 5 czerwca „Damy i Huzary”.

W piątek, dnia 6 czerwca „Krakowiaczy i górale”.

W sobotę, dnia 7 czerwca „Lilje” premiera.

O literaturę nielegalną.

IV-ty departament kary warszawskiej izby sądowej rozpoznał sprawę 17-letniego Pałczyńskiego, oskarżonego o przechowywanie wydawnictw nielegalnych „Kiliński”, „Polska” i „Wici”.

Pałczyńskiego skazano na czterdzieści dni twierdzy.

Za szpiegostwo.

Przybyły niedawno do Królestwa z Galicji Goldberg stanął przed izbą pod zarzutem szpiegostwa.

Goldbergowi zarzucono namówienie szeregowca do wydania tajemnicy państwowej. P. wydał oskarżonemu dokumenty, nie przedstawiając wagi, jednocześnie zaś zawiadomił o tem władze.

Goldberga skazano na dwa lata twierdzy.

Z sąsiedztwa.

Ze zgierskiego żydowskiego towarzystwa dobroczynności.

(c) W niedzielę, pod przewodnictwem p. T. Lipszyca odbyło się w drugim terminie roczne ogólne zebranie miejscowego żydowskiego tow. dobroczynności. Zebrani zatwierdzili sprawozdanie za rok ubiegły.

W skład zarządu weszli pp.: A. Pariser, L. Sirkis; Sz. Naftali, I. Strykowski, N. Trocki, S. Frogieł, A. I. Bergier, I. Bernstejn i S. Szybaik.

Dozór bóżniczy w Zgierzu.

(c) Zgierska gmina żydowska przedstawiła władzy gubernjalnej do zatwierdzenia listę kandydatów na członków dozoru bóżniczego na nadchodzące trzeci lecie. Na liście tej figurują pp.: Eigier, Sz. Sirkis, M. Marguljes, G. Zwykielski, J. Morgenstern, J. Schwartz, W. Reichert, L. Pariser i Sz. Ring.

Pierwsza komunja w Zgierzu.

(c) Wczoraj w kościele katolickim w Zgierzu przystąpiło do pierwszej komunji św. 460 dzieci, w tem 240 dziewcząt i 220 chłopców. Po komunji dźwięka przyrzekała solennie zachować zupełną wstrzemięźliwość od napojów wysokowych, aż do dościsła do pełnoletności.

Progimnazjum żydowskie w Zgierzu.

(c) Wkrótce otwarte zostanie 4-klasowe prywatne progimnazjum dla dziewcząt wyznania mojżeszowego.

Wybory sołtysów w Chojnach.

(c) We wsi Chojny, liczącej około 15 tysięcy ludności był dotychczas jeden sołtys.

Obecnie zaś na skutek zezwolenia władz gubernjalnych, zostaną utworzone w Chojnach 3 nowe posady sołtysów. Wybory odbędą się niezadługo, poczem wieś podzielona zostanie na 4 obwody.

Napad kandycki.

(d) We wsi Antoniew Sikawa, gminy Nowosolna, pod Łodzią onegdaj czterech uzbrojonych bandytów napadło na przejeżdżającą z Łodzi furmankę, w której znajdowało się 4 kupców łódzkich: Mojżesz Kochański, Symcha Jakubowski, Mendel Przeważki i Chaim Grajbard.

Bandyci zatrzymali konie i obrabowali wszystkich żydów zabierając 22 ruble pieniędzy.

Grajbarda i Kochańskiego bandyci poranili nożami.

Ohydny napad bandycki.

(d) W niedzielę o godzinie 11 wiecz. do wsi Rogi w gm. Radogoszcz powracała z Łodzi młoda para małżonków Jaworskich.

W lesie pomiędzy Łodzią a Rogami napadło na nich trzech ludzi. Jaworski zauważywszy niebezpieczeństwo haniebnie uciekł, pozostawiając żonę na pastwę bandytów, którzy zabrali jej szal, buciki i suknię, poczem zgwałcili.

Strażnicy ziemscy z Radogoszcza ujęli dwóch robotników z cegielni w Rogach, Jana Krzeszewskiego i Witolda Finkiego, którzy przyznali się do winy. Trzeci z nich Jan Tokarski jest poszukiwany.

Aleksandrów.

Wczoraj rano 19-letnia Perla A. gotując wodę, nalała na ogień nafty.

Wybuchające płomienie zapaliły ubranie dziewczyny, na krzyk której naddbiegła jej siostra. Ogień objął także ratującą, która stanęła również w płomieniach.

Dopiero naddbiegli sąsiedzi uratowali dziewczęta, których stan budzi obawy.

Wczorajsza burza.

(d) Wczoraj po poł. w Zduńskiej Woli szalała burza, podczas której piorun przeleciałszy przez dom mieszkalny uderzył w ścianę sąsiedniej fabryki Mendla Szepsa.

Piorun uszkodził tylko ścianę w budynku fabrycznym.

Podczas wczorajszej burzy we wsi Niesięcin, pod Konstancynowem piorun zabił na pastwisku dwie krowy.

W domu Fogelzanga przy ulicy Długiej w mieszkaniu majstra fabrycznego Roberta Jasmana bawiła 23-letnia Opatowska, która wychodząc otworzyła drzwi.

W tym momencie przez uchylone drzwi wpadł piorun, kontuzjonując Opatowską w szyję, lewą rękę i lewą nogę, następnie zaś począł latać po pokoju. W przelocie musnął po główce 3-letniego synka Jasmana, opalił mu włosy, nie czyniąc innej szkody, spalił gazety i kapelusze, leżące na stole, poczem bez huku wyleciał przez okno.

Porażona piorunem Opatowska leży poparzona i obezwładniona w łóżku.

Kradzież w Kaźmierzu.

(d) Szajka koniokradów skradła ubiegłej nocy w osadzie Kaźmierz, pow. łódzk., ze stajni Leona Dąbrowskiego konia, wartości 180 rb.

Kronika ubezpieczeniowa.

Sądy ubezpieczeniowe.

Dla spraw o przyszanawaniu odszkodowania na mocy nowego prawa z d. 6 lipca, 1912 rb. o obowiązkowym ubezpieczeniu robotników od nieszczęśliwych wypadków, będą ustanowione specjalne sądy ubezpieczeniowe.

Projekt odnośnego prawa został opracowany przez ministerjum handlu i przemysłu i, po rozpatrzeniu go przez Radę do spraw ubezpieczeniowych robotników, ma być wniesiony w najbliższym czasie do Dumy.

Z inspekcji fabrycznej.

(d) Miejscowi inspektorzy fabryczni otrzymali z ministerjum handlu i przemysłu nowe rozporządzenie o wzmocnieniu ochrony robotników od nieszczęśliwych wypadków w fabrykach i zakładach.

Rozporządzenie to wchodzi w siłę co do fabryk egzystujących już, w przeciągu 3 lat, co do nowych fabryk z dniem 1 czerwca b. r. b.

GUBERNJA ŁÓDZKA.

Donosiliśmy już, że ministerjum spraw wewnętrznych zdecydowało się wystąpić z projektem gub. łódzkiej, na którą ma być zamieniona gub. kaliska, wraz z dwoma powiatami gub. piotrkowskiej; łódzkiej i łaskim, oraz z wyłączeniem pow. wieluńskiego, który przejdzie do gub. piotrkowskiej.

Z tego powodu pisze „Nowa Gazeta”: „Projekt ten, o którym już wielokrotnie mówiono, a który wydawał się odrzuconym, nie wyszedłby na korzyść interesom kraju. Zachodnia część gub. kaliskiej z samem miastem Kaliszem dotkliwieby na tem ucierpiała. Będąc w fazie coraz wzrastającego rozwoju Kalisz znalazłby się na krańcu gubernji i musiałby wszystkie ważniejsze czynności administracyjne załatwiać w Łodzi — w odległości kilku godzin drogi. Dalszy rozwój tego ważnego punktu handlowego zostałby zatamowany. Wprawdzie Łódź, ze względu na brak centralnych władz administracyjnych, doznaje również trudności, ale przedewszystkiem Łódź przystosowała się już do tych warunków, a powtórnie oczekiwano, że Łódź, która stanowi sama przez się odrębną jednostkę gospodarczą, pozyska też odrębną organizację administracyjną w postaci t. zw. „naczelnictwa miasta” („grondonaczalstwo”). Właśnie w ostatnich czasach czynione były zabiegi, aby kwestję tę tak rozstrzygnąć.

Projekt ministerjum spraw wewnętrznych ma widocznie na celu oszczędniejsze załatwienie tej sprawy. Chodzi o reorganizację administracyjną, którą połączenia była z mniejszymi kosztami. Ale interesy gospodarze kraju mogą na tej ekonomii ucierpieć. Dlatego trzeba mieć jeszcze nadzieję, że projekt nie pozyska aprobaty rady ministrów, a ewentualnie izb prawodawczych“.

Kalendarzyk.

Dziś Franciszka Cezar.
Jutro Bonifacego M.
Imiona słowiańskiej dziś Lutomila,
jutro Dobromiła.

Wschód słońca o g. 3 m. 44
Zachód „ 8 „ 13
Długość dnia „ 16 „ 29

Stan pogody. — Według obserwacji opty-
B. Rittera, ul. Piotrkowska № 85.

TERMOMETR: Rano o g. 8. 15° ciepła.
Połudn. o g. 12. 19°
Wczoraj o g. 8 w. 20°

Minimum 14° ciepła. BARO. 760 najniższej —
Maximum 23° METR. 760 najwyższej 760

Dom Ludowy. Dziś wiecz. „Kwiat pa-
proci” i „Wieszczka lalek”, pod reżyser. M. Ry-
dzewskiego.

Teatr Polski. „Pieszczonek”. Gościn-
ne występy Warsz. Teatru Małego.

Kinematografy. Odeon, Casino, Oaza,
The Bio Express, Optique Parisienne.

Nowe interesujące programy.

Biblioteka Stebelskich. (Mikołajew-
ska 59) otwarta codziennie od g. 9-iej do 8-iej
wieczorem, w niedziele i święta od 1-iej do
3-iej pp.

Czytelnia pism Tow. „Wiedza”. (Piotrkow-
ska 103), otwarta od g. 6 po poł. do
10 wiecz., a w niedziele i święta od godz. 10-iej
rano do godz. 10-iej wiecz.

Muzeum nauki i sztuki. (Piotrkow-
ska nr 91), na czas wystawy sztuchów otwarte
od godziny 10-iej do 10-iej wiecz.

KRONIKA.

Z magistratu.

Wczoraj wieczorem odbyło się pod przewodnictwem prezydenta posiedzenie, w którym wzięli udział radni miejscy i personel budowlano-techniczny. Omawiano sprawę robót publicznych i w tym celu zaproszono na wczorajsze obrady prezesa komitetu obywatelskiego, pastora Gundlacha, oraz p. F. Meyerhoffa, którzy przedstawili sprawozdanie z dotychczasowej działalności komitetu wykonawczego.

Magistrat polecił komitetowi podjęcie następujących robót: wybrukowanie ulicy Wisniera do cmentarza ewangelickiego, wybrukowanie ulicy Srebrzyńskiej do Mani i Magistrackiej.

Roboty w parku przy ulicy Dzielnej będą ukończone w dniach najbliższych na co wyasygnowana będzie kwota 1500 rb. Postanowiono z przeznaczonych na roboty 100 tysięcy wydać tylko 80, z pozostałych zaś 20 utworzyć fundusz rezerwowany na wypadek powtórnego zapotrzebowania pracy.

Następnie omawiano sprawę nadzoru budowlanego, który ma być ściślej wykonywany niż dotychczas. Dotyczący projekt będzie powtórnie opracowany. Zebrani wypowiedzieli się za dalszym nadzorowaniem budowy zarówno miejskich jak i prywat-

nych przez starszego architekta, który ma mieć 3 pomocników, liczba architektów okręgowych ma być powiększona o dwóch.

W końcu omawiano sprawę podatku frachtów, przybywających do Łodzi drogą kaliską.

Roboty miejskie.

Układanie nowego bruku drewnianego na ulicy Piotrkowskiej ukończono już na przestrzeni od ulicy Nawrot. Reszta robót do ulicy Przejazd ukończona będzie w przeciągu 2 tygodni.

— W dniu wczorajszym roboty brukarskie na ulicy Miłsza doprowadzono do końca ogrodu.

Urzędowe.

Inspektor podatkowy powiatu sandomierskiego, gub. radomskiej, Lubaszyn, został przeniesiony na takie samo stanowisko do 6 rewiru m. Łodzi.

Sędzia śledczy II rewiru, powiatu piotrkowskiego, Szyo, mianowany został sędzią śledczym do spraw szczególnej wagi przy piotrkowskim sądzie okręgowym.

Zmiany w duchowieństwie.

Proboszczem parafji św. Mateusza w Pabjanicach mianowany został ks. Tomasz Swiniarski, dotychczasowy administrator parafji Paszno.

Przeniesieni zostali: ks. Michalak, wikarjusz w Pajęcznie do Boleszewina, ks. A. Witzak, wikarjusz w Rzęsini do Pajęczna i ks. Z. Baratyński, wikarjusz w Koziegłowie do Mrzygłoda.

— Administrator parafji Inowłódz w pow. rawski ks. Henryk Staniszewski przeniesiony został na takie samo stanowisko do parafji Sobota w pow. łowickim.

Z gminy żydowskiej.

Sekretarzem gminy żydowskiej w Łodzi, na miejsce zmarłego Pawła Karpa, mianowany został p. I. Szwareman, sekr. żyd. tow. poz. oszcz. i sekr. stow. prac w handl.

Z biura emigracyjnego.

(d) Na zjazd Stow. regulowania ruchu emigracyjnego, mający się odbyć w Petersburgu w dn. 25 do 27 maja st. st. delegowany został z ramienia tutejszego oddziału Dr Wyszewiański,

Z fabryk.

Administracja fabryki chustek wełnianych A. Czudnowskiego (Zachodnia nr. 66) podniosła płacę zarobkową o 15 proc.

(d) — W fabryce Dobranickiego przy ul. Cegielińskiej nr. 89 z pośród 240 pracujących 45 wystąpiło z żądaniem ekonomicznymi.

Również w oddziale tkackim 59 robotników zażądało podwyższenia płacy.

— W fabryce Szperengera na ul. Zakątnej nr. 34, 85 tkaczy zażądało podwyższenia płacy.

— W fabryce Rotherga przy ul. Mikołajewskiej nr. 61—35 robotników wystąpiło z żądaniem podwyżki o 25 proc.

— W fabryce przy ul. Wólczańskiej nr. 123, Junga, 43 tkaczy zażądało podwyżki płacy.

We wszystkich wypadkach robotnicy wymówili pracę w terminie dwutygodniowym, w razie gdyby odmówiono ich żądaniom.

— Jak donosiliśmy około 300 tkaczy w fabryce Zylberstajna i Szapewala ul. Auny nr. 25, zaprzestało pracy, żądając 20 proc. podwyżki.

Administracja przyznała 10 proc. tkaczom którzy powrócili do pracy.

— W fabryce Maksa Zylbersteina (Widzewska 81) gdzie strajkuje do 30 robotników bezrobocie ma się ku końcowi.

(b) Robotnicy tkacze fabryki firmy „Serejski i Dubson” zażądali podwyższenia płacy. Wobec tego, że administracja fabryki odmówiła, robotnicy wymówili pracę.

— Tkacze fabryki Baruch i S-ka przy ul. Spacerowej nr. 39, również zażądali podwyżki płacy i spotkali się z odpowiednią odmową, wymówili pracę.

W fabryce Braci Pikelnych przy ul. Cegielińskiej № 104, tkacze w liczbie 64 zażądali podwyżki płacy o 30 proc.

Wobec odpowiedzi odmownej wymówili oni pracę na dwa tygodnie naprzód.

Oddział tkacki tej fabryki zatrudnia 100 robotników.

— W przędzalni Michała Kona przy ul. Wierzbowej № 1350, wprowadzono nową zmianę, wobec czego pracę znajdzie 70 robotników.

Dotychczas fabryka zatrudniała 111 robotników.

Ze stow. prac. handlowych.

W poniedziałek odbyło się zebranie członków sekcji biura pracy przy stowarzyszeniu pracowników handlowych miasta Łodzi.

Uchwalono zorganizować sekcję w celu podniesienia jej działalności, zaprosiwszy do komitetu sekcji wybitniejszych członków stowarzyszenia.

Ze stow. zaw. watażkarzy.

W sobotę d. 7 b. m. o godz. 8 wiecz. odbędzie się miesięczne zebranie w lokalu stowarzyszenia przy ul. Zielonej № 32.

Z Tow. 7 klasowej szkoły im. Orzeszkowej.

Na ogólnym rocznym zebraniu członków Towar. 7 klasowej szkoły żeńskiej im. Orzeszkowej postanowiono szkołę otworzyć w lokalu, zajmowanym przez szkołę p. Konarszewskiej.

Na przełożoną powołano d-ra fil. p. Stefanowską.

W końcu zatwierdzono budżet na rok bieżący, przewidujący w dochodach i wydatkach 29,350 rb.

Zebrań akcjonariuszów.

Dnia 9 b. m. w lokalu zgierackiej szkoły handlowej, odbędzie się ogólne zebranie akcjonariuszów Tow. akc. elektrowni zgierackiej.

Dnia 10 b. m. w lokalu zarządu Tow. akc. Szeps i s-ka w Łodzi, odbędzie się ogólne zebranie akcjonariuszów.

Szkoła tow. im. Szopena.

Szkoła muzyczna przy towarzystwie muzycznym imienia Szopena zamyka już bieżące półroczce, dając rezultaty swej pracy pedagogicznej nadzwyczaj pomyślne.

Egzamina roczne (przejściowe) odbywać się będą od 8—14 czerwca, zaś dnia 15 czerwca o godzinie 3 po południu akt szkolny i popis celujących uczniów i uczennic.

W przyszłym roku szkolnym otwarte będą nowe klasy i personel nauczycielski powiększony udziałem kilku wybitnych artystów i pedagogów. Zapisy na przyszły rok szkolny przyjmuje i bliższych informacji udziela kancelaria szkoły (Piotrkowska 108) codziennie od 4—9 przez cały miesiąc czerwiec i od 1—15 września.

Przedstawienie dla dzieci.

Staraniem szkoły przygotowawczej p. J. J. Zawadzkiej, w piątek d. 6 czerwca, o godz. 4 po poł. wystawiony będzie w teatrze Polskim Cegielińskiego 63 piękny obrazek M. Wasilewskiej „Wieszczka lalek” ze śpiewami i tańcami.

Wielce interesujące to widowisko ściąganie bezwzięcia liczne zastępy milusińskich, tem więcej, że dochód przeznaczony na ochronę II przy ul. Ciemnej № 76.

Dzieci dla dzieci.

Przypominamy że bilety na dzisiejsze przedstawienie dziecinne nabywać można od godz. 4 po południu w kasie Domu Ludowego, Przejazd 36, od godz. 4 po południu.

Początek przedstawienia o godz. 6 i pół wieczorem.

Koncerty W. S. O. w parku Staszica.

Koncerty Orkiestry Warszawskiej Straży Ogniowej, pod dyr. A. Sielskiego, rozpoczynają się u nas dnia 7 Czerwca (sobota); odbywać się będą na estradzie parku miejskiego im. Staszica przy ul. Dzielnej.

Koncerty te obudziły już dziś wielkie zainteresowanie wśród mieszkańców Łodzi, która jako miasto znane z muzykalności, potrafi należycie ocenić i ugościć tak potrzebą siłą artystyczną, jaką jest Orkiestra W. S. O. znana chlubnie z występów w Warszawie, Cichocinku i całym Królestwie.

Dyrektor Sielski zapowiada cykl interesujących koncertów w dni poszczególne, które ugrupował w sposób następujący: w niedziele, święta i soboty o godz. 8 rano — poranki popularne ludowe, o programie obejmującym arcydzieła literatury muzycznej naszej i obcej, dla rozwijania kultury estetycznej wśród najszerszych mas, i z tego względu dla uczącej się młodzieży na koncerty te ustanowiono wejście bezpłatne.

Po za tym, w niedziele i święta wieczorem wielkie koncerty obydwóch orkiestr: dętej i mandolinistów, w połączeniu z urozmaiconymi zabawami ogrodowymi; poniedziałki — muzyka lekka; wtorki — opery; środy — operetki i walec; czwartki — popularne i orkiestra mandolinistów ze specjalnym programem; piątki — symfoniczne; soboty — koncerty solistów.

Gdy dodamy, a raczej przypomniemy, na jak wysokim poziomie artystycznym stoi wykonywanie wszystkich utworów przez orkiestrę W. S. O., której kierownikiem jest jeden z wybitniejszych muzyków polskich dyr. A. Sielski, jak bogatym i wszechstronnym repertuarem rozporządza ten wyborny zespół artystyczny — nie wątpimy, iż życie zawrze w naszym pięknym parku miejskim, a wspaniałym koncertom nie zabraknie odpowiednich i godnych jej słuchaczy.

Znowul?

Przedwczoraj donosiliśmy o pobiciu dwóch chłopców przez służbę parku helenowskiego, obecnie znów otrzymujemy wiadomość, że w poniedziałek portjer pobił nielitościwie ośmioletnią dziewczynkę z ochronki Hertzów. Oburzona opinja pu-

bliczna oczekuje wyczerpującego i zupełnie satysfakcjonującego wyjaśnienia ze strony administracji parku helenowskiego. Brak takiej enuncjacji byłby aktem samopocienia ze strony zarządu i nie należy wątpić, że publiczność zajęłaby w tym wypadku stanowisko dla sukcesów helenowskiego etablissement, bynajmniej nie pożądanego.

Wandalizm.

Piętnastoletnia córeczka p. dyrektora wej P. znana była z cudownych złotowłosych warkoczy, rzadkiej bo półtorałokowej długości.

Przed kilku dniami, pana P. przechodząc koto cukierni Roszkowskiego poczuła nagle, że warkocze się rozwiązują a następnie ktoś je obcina. Przerazona nie zdołała nawet krzyknąć, a ochłonawszy zobaczyła uciekającą z warkoczami kobietę, której nie zdołano ująć.

Fakt powyższy wywołał ogólne współczucie całej płci pięknej, jeszcze zaś większe i szersze — brzydziej.

Aresztowanie aferzysty.

(b) Przed kilku tygodniami w jednym z pism tutejszych dane było ogłoszenie, że potrzebni są dwaj młodzi ludzie z kaucją 25 rb. i zainteresowani zgłaszać się winni do hotelu „Savoy”. Według zeznań służby hotelowej dużo osób zgłaszało się do owego jegomościa, który po kilku dniach zniknął z hotelu, nie zapłaciwszy rachunku.

W dniu 26 z. m. w hotelu Rzymkim w Radomiu policja aresztowała podejrzanego osobnika, który okazał fałszywy paszport na imię Jana Rencavois, obywatela francuskiego. Przyciśnięty do muru zeznał, że nazywa się Franciszek Płatek, umknął przed wojskiem i ostatnimi czasami mieszkał w Łodzi i Warszawie.

Śledztwo wykazało, że Płatek dawał ogłoszenie w łódzkim piśmie.

Osoby, które padły ofiarą oszusta, winny zgłosić się do wydziału śledczego (Olginska 5).

Tajemnicze zaginięcie dziewczyny.

(d) Wczoraj rano 13-letnia Bajla Handelsman szła do roboty do fabryki pończoch przy ul. Południowej 42.

Ponieważ nie było roboty Handelsman o godzinie 10-iej rano wyszła z fabryki i nie przysłała dotychczas do domu.

Ojciec zaginionej zawiadomił policję.

Zamachy samobójcze.

— Osiemnaścieletni Józef Suszkiewicz, bez zajęcia, usiłował otruć się karbolem; odwieziono go do szpitala Czerwonego Krzyża.

— Przy ul. Konstancyńskiej 14-letnia córka urzędnika kolejowego Stefania Krawczyk wyskoczyła z okna 3-go piętra na bruk, uległa pęknięciu czaszki i wstrząśnieniu mózgu i w stanie beznadziejnym odwieziona została do szp. Czerwonego Krzyża.

— Szp.

Dwuletnia córka praczki Janina Kutmajer, spadła z okna 1-go piętra i doznała wstrząśnienia mózgu.

— Przy ul. Nawrot, 32 letni malarz Eszlinger spadł z rusztowania z wysokości 2 piętra i doznał wstrząśnienia mózgu. W stanie groźnym odwieziono go do szp. fabrycznego na ul. Nawrot.

— Okaleczenia.

Czternastoletnia córka kupca Dwojra Urbach, kopnięta przez konia, odniosła okaleczenie lewej nogi.

— Przy ul. Dzielnej, 11-letni syn właściciela Aleksander Reis, uderzony cegłą, uległ okaleczeniu nog.

— Podobnemu wypadkowi uległ 20-letni Herst Białek.

— Wyczerpanie.

W stanie ogólnego wyczerpania znaleziono 26-letniego Antoniego Zieleniewicza pozostającego bez zajęcia.

Handel i przemysł.

Stan międzynarodowy przemysłu bawełnianego.

Znana firma liverpolska „Weld et Co” przeprowadziła ponowną ankietę o stanie przemysłu bawełnianego w różnych krajach. Wyniki tej ankiety dadzą się streścić w następujący sposób:

W Anglii przedsiębiorstwo i tkactwo rozwijają się pomyślnie, widoki na przyszłość również pomyślne. Mniej pomyślny jest stan przedsiębiorstwa i tkactwa w Niemczech, widoki na przyszłość niepewne. W Austro-Węgrzech poprawy dotychczas niema, polépsza się natomiast położenie we Francji. Nie określone są widoki na przyszłość we Włoszech, tylko w okręgu medjołańskim widać pewną poprawę.

Z Hiszpanji, Portugalji, Belgji, Holandji i Danji nadeszły odpowiedzi pomyślne. W Szwajcarii przedsiębiorstwo kształtuje się mało pomyślnie, lepiej tkactwo. Położenie w Stanach Zj.

dnoczonych pozostawia okoliczności do życzenia. W Kanadzie sytuacja obecna zadawalająca, widoki na przyszłość nieokreślone.

Strajk tkaczy.

Długotrwałe przesilenie w okręgu fabrycznym łódzkim „najdotkliwiej się odbiło” — czytamy w „Kurjerze Warszawskim” — na całym przemyśle włóknistym, szczególnie zaś na tkactwie.

Z tego też powodu ofiarą przesilenia padli głównie tkacze i największa liczba tych robotników znalazła się na bruku. Ci zaś, którzy pozostali w fabrykach, musieli się zgodzić na znacznie gorsze warunki pracy, niż w okresie pomyślniejszym dla przemysłu.

W chwili obecnej ogólne położenie ekonomiczne w okręgu łódzkim zaczęło się polepszać. Napływają zamówienia, produkcja się ożywia. Fabryki, które skróciły dni i godziny pracy, zaczynają stopniowo wprowadzać tryb normalny. Pomimo to, położenie robotników nie poprawiło się w tak zwanych „tkalniach zarobnych”. Najwięcej tego rodzaju przedsiębiorstw istnieje w Pabjanicach i tam właśnie wybuchnął w całej pełni objaw niezadowolenia robotników, trwający już od dn. 8 maja.

Jeszcze we wrześniu w roku zeszłym wybuchnął strajk na tle ekonomicznym. Wtedy to opracowano cennik wszystkich robót, wchodzących w zakres tkactwa, zgodnie przyjęty przez fabrykantów i robotników. Cennik ten, potwierdzony podpisem własnoręcznym policmajstra pabjanickiego, określał pewne podwyżki płac w stosunku do skali, istniejącej przed strajkiem.

Ale oto po kilku tygodniach zaczęło znów zniżać płacę, co wywołało ponowny wybuch strajku, tym razem bezskuteczny dla robotników. Musieli oni zrezygnować ze swoich żądań i wytrwali na warunkach niższych niż do maja r. b. Na początku tego miesiąca niektóre fabryki zaproponowały, ażeby robotnicy pracowali poza godzinami roboczymi. Jedną fabryką skutkiem znacznych zamówień, zapowiedziata nawet wprowadzenie pracy na dwie zmiany.

Do należytego porozumienia z robotnikami nie przyszło i wybuchnął strajk, najpierw w fabrykach: Steina (80 krosien), Zylbersteina (130 krosien), Glassa i S-ki (80 krosien), Kuźmina (100 krosien), Hansa (58 krosien), Dąbka (96 krosien), Mendla i S-ki (78 krosien), Karoskiego (18 krosien), Jankowskiej (30 krosien), Włazłowicza i S-ki (20 krosien), Barucha (270 krosien), Hermanna Prajsa (140 krosien), Guatawa Prajsa (100 krosien), Stahla (30 krosien), Millera i Karo (20 krosien).

Następnie strajk ogarnął także inne, mniejsze, fabryki. Ogółem zastrajkowało przeszło 2,000 robotników. Żądania ich streszczają się w punktach następujących:

- 1) Podwyższenie płacy o 30 proc. ponad cennik zeszłoroczny.
- 2) Za czekanie na niedostarczony w porę materiał lub za złamanie żelaza na szerokich krosnach kop. 60. na wąskich i półszerokich — 50 kop.
- 3) Utworzenie ogólnej Kasy chorych dla całego przemysłu zarobnego w Pabjanicach.
- 4) Długość dnia roboczego we wszystkich tych fabrykach powinna wynosić nie więcej, jak dziesięć godzin, a w soboty dziewięć godzin.

Cennik powinien być wywieszony we wszystkich fabrykach dla wiadomości ogółu robotników.

Wszystkie te żądania, o ile będą przyjęte, powinny być zabezpieczone przez fabrykantów i potwierdzone przez odpowiednią władzę państwową.

Dnia 9-go z. m. odbyło się zebranie właścicieli tkalni zarobnych, na którym szczegółowo rozważano sprawę bezrobocia i zgodzono się na podwyżkę płacy podług cennika zeszłorocznego. Robotnicy jednak nie zgodzili się na te warunki i pozostali przy swoich żądaniach w dalszym ciągu.

Jednocześnie wybuchło bezrobocie w Zdunskiej Woli, ale tam fabrykanci łatwiej zdołali dojść do porozumienia. Robotnicy otrzymali 30 procent podwyżki i przystąpili do pracy.

Najuporeczywazą formę przybrało bezrobocie w Pabjanicach. Jak zaznaczyliśmy, strajkują 2,000 robotników w 16 fabrykach (przy 1,300 warsztatach). Taka względnie mała liczba robotników w stosunku do znacznej liczby fabryk dowodzi, że są to zakłady niewielkie. Śledząc zatargi robotników z fabrykantami na tle ekonomicznym w okręgu łódzkim, widzimy, że stosunkowo najczęściej się zdarzają nieporozumienia w Pabjanicach, w tych właśnie niewielkich fabrykach.

Pochodzi to z samej formy tych przedsiębiorstw, znanych pod nazwą „tkalni zarobnych”. Warunki pracy są tam wogóle fatalne, a wiele gorsze, niż w wielkich fabrykach tkackich. W Pabjanicach i innych pomniejszych ogniskach przemysłu w okręgu łódzkim powstało mnóstwo „fabrykantów” bez fabryk, którzy się posługują robotą chałupniczą. Jest to najgorszego gatunku tkactwo, oparte na lichym materiale surowym.

Wogóle tkactwo zarobne w Pabjanicach i innych ogniskach wymaga wszechstronnego uzdrowienia. Tam się szereg wyzysk istotny. Tam się wytwarza najgorszy towar w najgorszych warunkach i przy niskim poziomie techniki.

Takie tkactwo istnieje i cieszy się nie raz wielkim powodzeniem, obok fabryk poważnych, pierwszorzędnych, które technikę wytwórczą doprowadziły do wysokiego poziomu i mogą współzawodniczyć z wyrobami zagranicznymi na rynkach pierwszorzędnych świata.

Obecny, długotrwały, strajk tkaczy zarobnych w Pabjanicach jest jaskrawym objawem tych niezdrowych i niepożądanych form przemysłu włóknistego, wymagających gruntowej i radykalnej reformy.

Z. P.

Sensacyjna afera szpiegowska.

Sprawa pułkownika Redla przybrała rozmiary niesłychanego skandalu. Każdy dzień przynosi coraz nowe i coraz bardziej zdumiewające szczegóły.

Wzschławił się rekord szpiegostwa i zdrady został pobity. Wobec Redla błędna postać Azeffów, Bakajów i Sternbergów. Tamei byli tylko drugorzędni agentami policji tajnej, ten stał na czele całej organizacji wojennego szpiegostwa i kontr-espionażu. Miał wszystkie nici w swoim ręku, żadna tajemnica wojskowa nie była dlań obcą, posiadał nieograniczone środki działania. Naczelnik wojennego biura wywiadowczego jednego mocarstwa, był w służbie drugiego mocarstwa i pełnił tę służbę w przededniu mającej wybuchnąć między nimi wojny. Redl, który najsekretniejsze dokumenty państwowe przechowywał w swojej sypialni, sprzedawał wszystko, co tylko było do spieniężenia, popierał i osłaniał obcych szpiegów, zawiązywał występne stosunki z oficerami armii nieprzyjacielskiej, aby ich następnie na hańbę i pewną śmierć wydać.

Wyżej nie wzniosła się chyba jeszcze nigdy fantazja kryminalnego powieściopisarza!

Można zrozumieć głęboką boleść sędziego Franciszka Józefa, któremu nie daniem było uniknąć w pełnym tragicznych wstrząsieniach życia i tego ostatniego ciosu i upokorzenia; bo przecież armja austriacka uchodziła dotąd za najsilniejszą podmurze państwa i dynastji.

Zdawało się dotąd, że wyższej generalicji austriackiej i sztabu generalnego żadna potwarz, żaden zarzut osiągnąć nie zdołają.

Sprawa Redla, który nie był odosobniony, aresztowanie oficerów, ujawnione warunki, w których działał, wszystko przekonują, że w Austrii, jak zresztą i gdzie indziej, tylko może więcej, doprowadzenie systemu szpiegostwa do wirtuozji musiało odbić się na organizmie wojskowym zakazaniem krwi.

W każdym razie faktem jest, że w czasie najgroźniejszych międzynarodowych powikłań, kiedy wojna zdawała się być nieuniknioną, Austrija stała wobec swego zachodniego sąsiada zupełnie odosobniona, każda dyslokacja, każdy najtajniejszy plan działania był wiadomy i dlatego może patrzano się w Rosji spokojnie na możliwość wojny z Austrią.

Dziennik peszteński „Az Est” donosi ze strony rzeszono dobrze poinformowanej: Generalny adjutant cesarza hr. Boffras, złożył cesarzowi w poniedziałek relację o sprawie Redla. Boffras wrócił z audjencji bład, jak trup. Drżąc na całym ciele, postąpił zaledwie parę kroków, poczem padł bez przytomności. Oficer dyżurny pospieszył mu z pomocą i położył go na kanapie. Gdy Boffras przyszedł do siebie, powiedział: „Nigdy jeszcze cesarza takim nie widziałem!”

Z notatek Redla wynika, że zadencjonował on 5 austriackich oficerów sztabu generalnego, którzy stali zagranicą w usługach monarchji. Wszystkich 5 aresztowano.

Gdy czterech oficerów przesłuchiwało Redla przed śmiercią w hotelu Klomsera, na pytanie, co go skłoniło do rozpoczęcia

zbrodniczej działalności, odpowiedział on, co następuje: Pewnego dnia chwyciła mnie gorączka złota. Była to chwila, kiedy wypłacałem honorarja szpiegowskie w kwocie 80 do 100 tysięcy koron. Myśl zdobycia tak wielkich sum w łatwy sposób nie dawała mi spokoju.

„Wiener Son- u, Montags-Ztg.” protestuje przeciwko twierdzeniu, iż Redl pochodził z żydów galicyjskich. Pismo to z całą stanowczością utrzymuje, iż Redl był Niemcem.

Kandydat adwokacki w Wiedniu dr. Klauffner usiłował odebrać sobie życie, na Praterze, dwoma wystrzałami z rewolweru. — Dr. Klauffner wrócił w sobotę z wojska po 4-tygodniowych ćwiczeniach. W otoczeniu jego pól serjo, pół żartem przebąkiwano, iż jest pomocnikiem Redla. Klauffner dostał wreszcie manji przesładowczej na tle afery Redla i to go skłoniło do zamachu samobójczego.

Porucznik Horinka, aresztowany w Stoczerau, uchodzący za kuzyna Redla, przyznał się do współdziałania w działalności Redla. Horinkę aresztowano w mieszkaniu jego kochanki w Wiedniu.

„Bohemia” zaprzecza wiadomościom, podanym przez kilka dzienników, jakoby komendant korpusu w Pradze, bar. Giessl, miał z powodu afery Redla ustąpić.

WIEN. Minister wojny, Georgi, odpowie jutro w parlamencie na interpelację różnych grup poselskich w sprawie afery szpiegowskiej Redla.

Telegramy.

(Telegramy agencji Wat z dn. 3 czerwca).

Stanowisko Rosji.

PETERSBURG. Tutejsze kola polityczne są zdania, że spotkanie króla Ferdynanda z królem Piotrem niewątpliwie położy koniec sporom bałkańskim.

Zjazd Pasicza z Geszowem dodał bodźca do owego spotkania.

Według tutejszych wiadomości, Bułgarja gotowa jest poczynić pewne ustępstwa.

Duże znaczenie przypisują tutaj zapowiedzianemu zjazdowi premierów państw bałkańskich.

Pod adresem dyplomacji.

PETERSBURG. Wybitny dyplomata przepowiada na łmach „Wiecz Wrem.” blizki rozkład Turcji. Wówczas nastąpi rozrachunek na rzecz Rosji, a mianowicie Bosfor, Dardanele i Konstantynopol.

Jeżeli polityka teraźniejsza przeoczy najgłówniejsze interesa, to marzenia Rosji mogą zostać marzeniami.

Przygotowania.

PETERSBURG. „Wiecz Wremia” donosi, że Anglja skrzętnie się szykuje na przyjęcie prezydenta Francji, Poincarego, którego oczekuje niezwykle podejmowanie.

Napad bandytów.

CZĘSTOCHOWA. Dziś o godzinie 12-iej w nocy 10 bandytów napadło we wsi Białą Polwarczna na chatę Jana Warzęchy.

Ten ostatni ujrawszy bandytów, wybiegł cichaczem z chaty i ukrył się w obozrze. W izbie pozostała żona Warzęchy, od której bandyci, grożąc jej brauningami, zażądali tysiąca rubli.

Kiedy Warzęchowa tłumaczyła się, że

pieniędzy niema, bandyci zaczęli się nad nią znęcać, bijąc i kopiąc nogami.

Nieszczęśliwa kobieta oddała im posiadane weksle, których przecież bandyci wziąć nie chcieli, rzuciła je na ziemię, poczem dała kilka strzałów i uciekła.

Zawiadomiona policja w Częstochowie udała się za bandytami w pogoń.

Dessy uniewinniony.

BUDAPEST. W procesie Lukacsa, Dessy został uniewinniony. Dymisja Lukacsa jest nieunikniona.

BUDAPEST. W wyroku sądowym uwalniającym Dessy'ego z zarzutu oszczerstwa i zniesławienia prezesa ministrów, Lukacsa'a, dano wyrażenie do poznania, że Dessy, nazywając Lukacsa'a: „jednym z największych panamistów w Europie” złożył na to w toku procesu dowody.

W kołach rządowych ten i forma wyroku wywołały wrażenie przygniatające.

Pomimo wczorajszych zaprzeczeń uważają tu za rzecz niewątpliwą, że gabinet Lukacsa'a musi się podać do dymisji.

Ostatnie telegramy. (Telegramy specjalne „Gazety Łódzkiej”).

Kroki wojenne bułgarów.

BIAŁOGROD. Bułgarzy zaatakowali pozycje wojska serbskiego w Iskibie, na północ od Salonik. Serbowie, których załoga wynosiła zaledwie jedną kompanję, po krótkiej walce opuścili pozycje.

W Serbji panuje przekonanie, że Bułgarja dlatego okazuje pewną skłonność i pojednawczość wobec Serbji, aby pozyskać czas do przygotowań wojennych.

Manifest do ludów bałkańskich.

PARYŻ.—Dzisiejszy „Matin” donosi, że spotkanie czterech premierów państw bałkańskich nastąpi w końcu bieżącego miesiąca w Salonikach. Konferencja ta uchwali ogłoszenie traktatu sojuszniczego ze wszystkimi dodatkami i zmianami.

Następnie wydany będzie wspólny manifest do ludów bałkańskich, który wezwie ich do zachowania spokoju i rozwagi.

Manifest wskaże na bohaterkę walki z turkami i wezwie, aby walka bratobójcza nie zaćmiła blasku, jakim otoczyła ludy zwycięzka wojna z turkami.

Konferencja Geszowa z Pasiczem.

SOFJA. Szczegóły spotkania się premierów powaśnionych państw bałkańskich w Sukowie, które teraz są znane, tłumaczą po części podanie się do dymisji Geszowa.

Treść rozmów prowadzonych w Sukowie streszcza się w trzech punktach:

- 1) Serbski wniosek co do zwołania czterech premierów państw związkowych do Petersburga. Rosja godzi się na to. Zyczeniem Rosji jest, aby sąd rozjemczy złożony był z ambasadorów wielkich mocarstw i delegatów państw bałkańskich. Bułgarja chce stanowczo podtrzymać traktat sojuszniczy wobec Geszowa wniosek serbski odrzucił. Konferencja premierów odbędzie się w Salonikach, jako miejscu najdogodniejszym dla związkowców.

- 2) Geszow złożył wniosek, na który zgodził się również Pasicz, aby od Rosji uzyskano zgodę na ogłoszenie traktatu sojuszniczego. Traktat przyszedł do skutku pod protektoratem Rosji i według niego rząd rosyjski ma rozstrzygać wszelkie spory pomiędzy sprzymierzeńcami.

Na wniosek Geszowa postanowiono wywrzeć wpływ na dzienniki, aby zaprzestały atakować rządy obu państw.

Audjencja.

SOFJA. Król Ferdynand przyjął wczoraj na długiej audjencji przedstawicieli stronnictw opozycyjnych. Audjencja ta stoi w związku z dymisją Geszowa.

Towarzystwo Sportowe „Union”. Helenów. Plac sportowy. Osobne wejście W niedzielę, dn. 8 czerwca 1913 r., o godz. 3 i pół po poł.

Międzynarodowe 100 km. wyścigi

za dużymi motorami. 3 biegi. 20, 30, 50 km. Bieg sprynterów—2 mistrzostwa Bieg piechurów.

W biegach dystansowych startują:

Raymond Leviensis	—	Francja
Piet Timmermans	—	Holandja
H. Kjeldsen	—	Danja
A. Beck	—	Łódź

Ceny miejsc od 25 kop.—rb. 2.50. Passepartout (środek toru) dla pań i uczni po 1 rb.

KONCERT. Każdy bilet daje prawo wolnego wstępu do Helenowa. KONCERT.

Poszukuję bony - polki

do 8 dziewczynek, umiejącej szyć. Wyjazd na lato na wieś. Wiadomość: Nowo-Cegielniana 9, w mieszkaniu dyrektora. 184-1

TH. MANN

71)

Królewska Wysokość

POWIEŚĆ.

Tłumaczył z niemieckiego K. HOWORKO.

To też nie zdobył się na żadną dobrą odpowiedź. Wtulony w kącik siedzenia swego powozu, jechał ciemnym parkiem z powrotem do swego „Eremitage'u”, gdzie razem z panami Schulenburg-Tressen i Braunbartem Schellendorf spożył kolację.

Dnia następnego czytał w stołecznych pismach wzmiankę o tem, że „wczoraj jego królewska wysokość książę Klaus Henryk był na herbacie w zamku Delphinencorcie gdzie jednocześnie zwiedził sławny zbiór artystycznych szkiców pana Spoelmana.”

Klaus Henryk prowadził tedy dalej swoje nieręczowe życie i pełnił obowiązki swego wysokiego powołania. Wyglądał miłośnicie słowa, wykonywał piękne gesty, reprezentował przy dworze i na balu dworskim i w radzie koronnej, udzielał wolnych posłuchań, śniadał w jadłodajni oficerskiej grenadierów gwardji, pokazywał się w teatrze dworskim i zwiedzał przy uroczystych sposobnościach miasta i miasteczka kraju.

Z uśmiechem na ustach i w popraw-

nej postawie spełniał swój ciężki obowiązek, jakkolwiek w tym czasie musiał dużo rozmyślać o różnych rzeczach: o gorączkującym się panu Spoelmannie, o zamyślanej hrabinie Loewenjoul, o szalonym Percy, a najbardziej o panie Immie, pięknej córce domu.

Na różne zagadnienia, które powstały w jego głowie podczas pierwszych jego odwiedzi, nie znajdował dotąd odpowiedzi a rozwiązanie ich przyszło dopiero z biegiem czasu i pielęgnowania stosunków z domem Spoelmana.

W tych jego stosunkach z domem miliardera brała bardzo żywy udział prasa i publiczność. Następne odwiedziny księcia w Delphinencorcie wprawiły w zdumienie państwo, służbę i jego samego i były czemś jakby nieprzewidzianem przez niego samego, czemu poddał się bezwolnie, niby wewnętrznie przymusowi.

Pewnego poranku mianowicie pojawił się Klaus Henryk w Delphinencorcie na koniu, aby pannę Imme, której nawet przeszkodził w jej studjach matematycznych, zabrać na konną przejażdżkę.

Potęga zimy została w tym, na zawsze pamiętnym, roku wcześniej złamana. Po łagodnym styczniu nastąpił ciepły luty z jasnymi blaskami słońca, śpiewem ptaków i miękkimi powiewy wiatru.

Gdy pewnego takiego poranku Klaus Henryk obudził się w swoim obszernym łóżu mahoniowym, którego ozdoba w kształcie korony odłamała się i zaginęła, uczył się jakby pod dotknięciem potężnej dłoni zmuszonym do niebywałych czynów.

Pociągnął za sznur od dzwonka, bo-

wiem w zamku „Eremitage'u” nie było dzwonek elektrycznych i nadbiegłemu kamerdynerowi wydał polecenie, aby w przeciągu godziny jego wierzchowiec Florjan był osiodłany.

Na pytanie, czy i dla lokaja ma zostać przygotowany wierzchowiec, odpowiedział, że nie trzeba, że chce się przejechać sam. Potem oddał się sumiennym rękóm kamerdynera Neumanna, spożył śniadanie z gorączkowym pośpiechem i przy stopniach małego tarasu dosiadł konia.

Z nogami w strzemionach jechał powoli, trzymając prawą ręką lejce a lewą opierając o bok i rozglądał się po po drzewach parku szukając ptaków, których głosy słyszał.

Przejechał w ten sposób przez dostępną dla wszystkich część swego parku i stanął przed Delphinencorcie. Było pół do dziesiątej rano i zdziwienie z tej racji ogromne.

W bramie powierzył Klaus Henryk swego konia angielskiemu stajennemu. Butler, który w interesach domowych kroczył w tej chwili przez westybul, stanął milczący i jakby skamieniały zoczywszy księcia.

Na głośne i jakby swawolne pytanie Klaus Henryka o panie, nie odpowiedział wcale, tylko zwrócił się bezradnie ku marmurowym schodom i spoglądał naprzemian to na wczesnego gościa, to ku górnym stopniom tych schodów. Tam bowiem stał pan Spoelmann.

Zdaje się, że spożył był właśnie śniadanie i był w dobrem usposobieniu. Z rękoma w kieszeniach od spodni i odrzuc-

nemi połami kurtki, stał paląc papierosa i mrugając powiekami.

— No, mości książę?... — rzekł i spojrział w dół.

Salutując, wbiegł Klaus Henryk po schodach na górę. Zdawało mu się, że tylko przez pośpiech, jak gdyby szturmem można zatuzować potworność sytuacji.

— Panna to dziwi zapewne — rzekł — o tej godzinie.

Był zadyszany, co go przeraziło nad miarę, gdyż do sytuacji podobnych bynajmniej nie był przyzwyczajony.

Pan Spoelmann odpowiedział mu miłą i gestem, że tak jest istotnie i że ciekaw powodu.

— Chodzi o pewne umówienie — rzekł książę. Stał on o dwa stopnie niżej od miliardera i rozmawiając z nim, musiał podnosić głowę. — Umówiliśmy się z panną Imme, że odebniemy wspólną przejażdżkę konną. Obiecałem pokazać paniom „Bazanciarńię” lub inny zamek myśliwski. Panna Imma prawie wcale nie zna okolicy, jak mi sama powiedziała. W pierwszy dzień pogodny mieliśmy się wybrać... A że dzisiaj tak pięknie... Oczywiście, jeśli pan pozwoli...

Pan Spoelmann wzruszył ramionami jak gdyby chciał powiedzieć: pozwoli — na cóż to?

— Moja córka jest dorosła — rzekł. — Nie mam zwyczaju zakazywać jej. Jeździ, to jeździ. Ale przypuszczam, że nie ma czasu. Musi pan się sam dowiedzieć. Tutaj pracuje.

(d. c. n.)

Bajecznie tania

sprzedaż posezonowa

Schmechel i Rosner Piotrkowska 100.

Eleganckie palta damskie **790** teraz **950** dawniej 12.— 14.—

Palta alpagowe **390** dawniej 8.50 12.50

wielki zapas **Spódniczek** teraz **190** dawniej do 6.50 **290**

Zdolni agenci

dla zjednywania ubezpieczeń na życie otrzymują wysoką prowizję. Oferty sub. „K. 103” składać w adm. „Gazety Łódzkiej”. 1406—4—

Bad—Nauheim
Willa—Wanda, Dom Polski
dla gości kąpielowych.
Helena Szczepanowska
(właścicielka).

Zaginęły 3 weksle I na 200 rb.— wystawca Feliks Ubysz, żyro: Ubysz, Ubyszowa, Gawroński, Wincenty Galant, II—na rb. 50, wystawca Zachary Demczuk, III na rb. 50—wystawca Antoni Adamczewski. Ostrzega się przed nabyciem, oraz książeczka oszczędnościowa z kasy Rzemieślniczej Łódzkiej i paszport, wydany na imię Wincentego Kwapisza z gm. Topola, pow. łęczyckiego, gub. kaliskiej. Zwrócić do Administracji „Gazety” za wynagrodzeniem. 1473—3—1

Ogłoszenia drobne.

Bezpłatnie, bo bez nauczyciela nauczy się każdy sam łatwo, przedko, gruntownie na Samoczkach Reusnera po angielsku, francusku, niemiecku, rosyjsku. Nakład autora Złota 6, Warszawa. Zeszyt I-szy wysyła się bezpłatnie. 1061—23—2

Bronisława Ciesielska zgubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Poznańskiego. 2055—1—1

Do sprzedania meble używane, szafy kredens, lustro, krzesła, kanapa, umywalka z marmurem i łóżka, ul. Andrzeja 24 m. 12 III p., front.

Kuc z zaprzęgiem do sprzedania. Widzewska 106a, drukarnia.

Potrzebna służąca mała dziewczyna Pańska 113, gospodarz. 2052 3-1

Rutynowana nauczycielka freblanka poszukuje zajęcia na czas wakacji, może wyjechać. Widzewska 147 m. 83 od 10—2. 803—3—1

Selma Rej zgubiła kartę od paszportu, wydaną z fabr. Hirsberg i Birnbaum. 2051—1

Władysław Stańczyk zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabr. Pawła Desurmenta. 2053—1

Zaginiony paszport, wydany z magistratu miasta Łodzi na imię Aleksandra Fraenkel. 2054—3—1

Zgubiono portfel i książeczkę legitymacyjną wydaną w Łodzi na imię Zelmana Uszera Silberberga. Odnieść proszę Piotrkowska 261. 2050-3-2

Silne wypadanie włosów

ustaje po użyciu środków „SEBOROL” i „PIKTOL”, wynalezionych przez specjalistów w Pierwszej Rosyjskiej Lecznicy włosów.

Radykalnie niszczą łupież i wzmacniają porost nowych włosów.

„SEBOROL” używa się przy wypadaniu włosów wskutek tłustego łupieżu i we wszystkich wypadkach złego odżywiania włosów (strata normalnego połysku, kruchość włosów, rozdławianie się końców, coraz większe wypadanie i t.d.)

„PIKTOL” używa się przy wypadaniu włosów wskutek suchego łupieżu i przy swędzeniu skóry głowy.

Jako środek dezynfekcyjny usuwa łupież i mikrobę. Cena dużego flakonu 2.50 k., małego flakonu 1.50 k. Przy lekkich stopniach chorób łupieżowych wystarczy przemywać głowę mydłem „DEWES” — cena 1 rb. Preparaty znajdują się w sprzedaży we wszystkich większych aptekach i składach aptecznych.

Broszury „ChOROBY włosów i sposoby ich leczenia” opracowane przez lekarzy wysyła się bezpłatnie.

Za zaliczeniem wysyła się środki z laboratorjum „DEWES”, Petersburg, Zagorodny prospekt № 13, oddział 25. 1476—0

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

Dr. S. Kantor

Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej, wejście również od Ewangelickiej № 2. Telefonu № 19-41

Gabinet Roentgenowski (prześwietlenie i fotografowanie wnętrza ciała promieniami Roentgena). Światło-leczniczy (choroby włosów) i Laboratorjum lekarsko-kosmetyczne. Badanie krwi na syfilis i leczenie Salvarsanem (Ehrli h—Hata 606). Gabinet elektro-terapeutyczny (Masaż wibracyjny i pneumatyczny podług prof. Zabłudowskiego—niemiec piciowa). Godziny przyjęcia: od godz. 8—2 rano i 5—9 po południu. Dla pań osobna poczekalnia.

Skład apteczny Arno Dietel

podczas letnich miesięcy w niedziele i święta jest otwarty tylko do 2 godziny po południu. 1424-15

Drukarnia Akcydensowa

JANA GRODKA

Widzewska 106a.

PRZYJMUJE WSZELKIE ROBOTY W ZAKRESIE DRUKARSTWA WCHODZĄCE, JAKO TO :

TABELE, KWITARJUSZE, RACHUNKI, AFISZE, KLEPSYDRY, PLAKATY, ZAPROSZENIA, BILETY WIZYTOWE, BLANKIETY.

... i t. p. ...

DLA DUŻYCH NAKŁADÓW—maszyna rotacyjna.

Ceny umiarkowane.

Ceny umiarkowane.

Pierwsza Lecznica lekarzy specjalistów dla przychodzących chorych

45. Piotrkowska 45 (róg Zielonej). Telef. 30-13.

Wewnętrzne i nerwowe Dr. I. SZWARCWASSER od 10 — 11 i 4½ — 5½, codziennie.
Choroby skórne i weneryczne Dr. L. PRYBULSKI. W niedziele, wtorki, czwartki, piątki od 1½ — 2½ a Poniedziałki, środy, soboty od 8 — 9 wieczór.
Choroby **dzieci** miejsce porad dla matek szczepienie ospy Dr. I. LIPSZYC codziennie od 1—2 pp.
Choroby **chirurgiczne** Dr. M. KANTOR od 2 — 3 i 7—8 wieczór codziennie.
Choroby **kobiece** Dr. M. PAPIERNY od 3 — 4 codziennie.
Choroby **oczu** Dr. B. DONCHIN. Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od 9 — 10 rano.
Niedziela, piątek, sobota od 1 — 2 po południu.
Choroby **nosa**, uszu i gardła Dr. C. BLUM. Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od 1—2. pp.
Piątek, sobota, niedziela od 9 — 10 rano.

Analizy krwi, wydzielin, moczu. Badanie mamek. Porada 50 kop.

Dr. S. Sznittkind

Srednia № 2.
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych (kosmetyka lekarska twarzy i włosów).
Przyjmuje od 9—2, od 4 i pół do 9 w

Dr. M. Papierny

Akuszer i specjalista chorób kobiecych.
Przyjmuje do 11-iej rano i od 4 i pół do 6 i pół po południu. Południowa 32
Tel: 16-85 907-12

Laboratorium Magistra N. SCHATZA

Łódź, ul. Piotrkowska № 50.
Telefon 26-81.
Badanie krwi na syfilis.
Wszelkie analizy lekarskie i chemiczne: moczu, płwocin (gruźlicy-krewi), wydzielin dróg moczopłciowych, wody, mleka i t. d.

Choroby uszu, nosa i gardła Dr. B. Czaplicki

Ordynator szpitala Anny-Marji.
Piotrkowska № 120.
Telefon 32-33.
Przyjmuje od g. 11 — 12 rano i od 5 do 6 i pół po poł.
w niedziele i święta od 10—11 rano

Dr. JELNICKI

Choroby weneryczne, skóry i dróg moczowych
ul. ANDRZEJA № 7
9—12 i 5—8, w niedziele i święta 9—11
Telefon Nr. 170. 1404

Dr. L. PRYBULSKI

Ulica Południowa № 2.
Telefon № 18-59.
Choroby skórne, włosów, weneryczne, moczopłciowe i niemocy płciowej.
LECZENIE SYPHILISU EHRlich-HATA 606 (wśródrylnie) i 914.
Przyjmuje od 8—1 r. i od 4—8 pp. pnie od 5—6 pp.
Dla pań oddzielna poczekalnia. 152-6

Przejazd № 8. Tel. 17-14.

Dr. Franciszek Koziolkiewicz (starszy)
mieszka obecnie Przejazd Nr. 8, front, I-a piętro. 142.
Przyjmuje od 9½ — 12 i od 6—8 w.

Dr. L. Klaczkina

KONSTANTYNOWSKA 11.
yphilis, skórne, weneryczne choroby dróg moczowych.
LECZENIE SYPHILISU EHRlich-HATA 606.
Przyjmuje od 8—1 rano i od 5—8 wiecz., dla dam osobna poczekalnia od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano.

Dr. med. J. Szwarzwasser

Piotrkowska 18.
Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalne: choroby, żołądka, kiszek, przeniesiony materji (cukrowa: podagra otyłość i t. d.)
Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakterjolog. wydzielin i krwi w laboratorium własnym. Od 11—1 rano i od 5—7 i pół po południu

Dr. J. Silberstrom

Zawadzka 12.
Choroby skóry, włosów i weneryczne, Kosmetyka lekarska.
Przyjmuje od 12—2 i 5—8 Pante od 4—5 (osobna poczekalnia), w niedzielę do 4 po południu

Dr. med. Karol Rieder

Choroby dzieci
Nawrot 7. Tel. 32-42.

Dr. W. DUTKIEWICZ

ZIELONA 19.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Przyjmuje od 8 i pół do 10 i pół i od 4 do 7 i pół wiecz. W niedzielę od 9 do 2 r. 202-11-

Motor naftowy dwukonny do sprzedania. Karola № 2, D. Herman. 2024-3-1

*****

Zarząd Eksploatacji Łódzkich Rzeźni Miejskich

Ul. Inżynierska № 1.

Poleca skóry wołowe, krowie, cielęce, końskie suche i Łój i szmalec topiony, do celów tech- Krew suszona na nawozy sztuczne. Maczkę mięso-kostną na karm dla ryb, tucz- Włosień tapicerski dezyn- tekowany w kilku wyborowych: Szczecińską suchą, Łódź sztuczny jakością i kolorach. mokrą. 952—
po 15 kop. za pud na miejscu bez odstawy.

Zakład Fotochemiograficzny
wykonują:
KLISZE
Reklam gazetowych,
Prospektów, Cenników i t.p.
SZKICE RYSUNKI
w kierunku modnym
RETUSZE MASZYN
z wykończeniem efektywnym.

R. BORKENIAGEN
Telefon 2472 ŁÓDŹ Piotrkowska 100.

8-mio kl. Zakład nankowy żeński

z programem męskich gimnazjów klasycznych
Zofji Bader-Libiszowskiej, Zawadzka 37.
od początku przyszłego roku szkolnego
Zawadzka 26. 1454-1-1
Zawiadamia, że egzaminy wstępne rozpoczną się 2 czer. ca.

WAŻNE DLA LETNIKÓW
Tylko w mojej fabryce kupić można
tanie składane łózka (na 4 części)
z materacami tylko 4 rb. — kop.
składane fotele leżaki 1 : 30
taboroty płócienne — 50 :
hamaki, krokiety dziecięce, krzesła, rewelkie kufrы, szczołki rozmaite i t. p.
Wszystko własnego wyrobu
solidnej roboty po cenach
1828-12-7 tanich. **W. SZWARCOWSKI**
Dzielnia 34.

Kto WINO ST-RAPHAEL PINE

Najlepszym środkiem, ochraniającym od zaburzeń żołądkowych, dezynfekacji i t. p. jest kieliszek wina „St-Raphael” na szklaną gorącej herbaty.

TEN STU LAT DOŻYJE

DO WYNAJĘCIA

od 1/14 lipca w spokojnym domu 2 mieszkania złożone z 3 pokoiów i kuchni z wszelkimi wygodami. Światło elektryczne i gazowe
Ulica Cegielniana № 114
vis á vis parku miejskiego.
1466-3-1

Żądać wszędzie.
Żądać wszędzie.

Piękną

pleć można mieć po zastosowaniu nowego **KREMU** przeciw **PIEGOM**, opaleniznie, pryszczom, wrogom i liszajom. Krem ten w krótkim czasie doprowadza pleć do śnieżnej białości. Cena za słoik 50 k. i 75 kop. W celu uniknięcia naśladownictwa sprzedaż tylko w składach aptecznych **Nawrot Nr. 54 i Konstanytnowska 75**. Na prowincję wysyła się po otrzymaniu 1 rb. lub 1,25, (można markami).

Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe

LOMBARD

Oddział I ul. Zachodnia № 31
Oddział II ul. Pasaż-Majera № 11
zawiadamia, że w miejscowej sali licytacyjnej przy ul. Zachodniej № 31 w dniu 3-go lipca (20 czerwca) 1913 r. i dni następnym odbywać się będzie

LICYTACJA

na sprzedaż zastawów (z obydwóch oddziałów) we właściwym czasie nieprolongowanych. Podczas trwania licytacji, prolongata zastawów na sprzedaż wystawionych, miejsca mieć nie będzie. Wykaz № zastawów podlegających sprzedaży będzie ogłoszony w gazecie „Rozwój”. 1470-3-1

Lecznica Widzewska

lekarzy specjalistów dla przychodzących chorych

Główna № 51, róg Widzewskiej, tel. 30-83.

Choroby dziecięce i wewnętrzne Dr. Kerschner od 10½—12½ w południe.
Chirurgja Dr. Kaufman od 3—4½, w po południu.
Choroby wewnętrzne i dziecięce Dr. Fried od 6—8 po południu.
Choroby kobiece i akuszerja Dr. Szyldkret od 1—2 po południu.
Choroby weneryczne i skórne Dr. Langbard od 1½—3 po południu.
Choroby oczu Dr. Goldstein-Polak od 6—8 do południu codziennie.
— Szczepienie ospy. — Analizy krwi, wydzielin i moczu. — Badanie mamek. —
Porada 50 kop. 1083

Zarys kosmologii.

(Zebrał i streścił M. WIELKOPOLANIN.)

TWORZENIE SIĘ ŚWIATA I UKŁAD SYSTEMU PLANETARNEGO WEDŁUG POJĘĆ STAROŻYTNYCH, WIEKÓW ŚREDNICH I CZASÓW

WYKŁAD POPULARNY. WYKŁAD POPULARNY.

WYKŁAD POPULARNY. WYKŁAD POPULARNY.

Dla prenumeratorów „Gazety Łódzkiej” po 15 kop. Do nabycia w Administracji, Przejazd 1.

Do sprzedania

dom mурowany piętrowy z dużym ogrodem owocowym w pow. mieście gub. Raliskiej. Kolej i rzeka na miejscu. Wiadomość: Łódź, Przejazd Nr. 35 m. 5.

Uczennica VII-jej klasy

gimnazjum rządowego, poszukuje kondycji na wyjazd. Wiadomość w administracji „Gazety” Przejazd 1. 1430

Krawiec męski W. BUGALSKI

Zgierz, ul. Wysoka № 29.
Robota solidna. Ceny umiarkowane